

Ze sokolskeho swěta**130 lět česke towarstwo w Mnichowje
Ze SLOVANA bu SOKOL**

1875 založichu w Mnichowje bydlači Češa towarstwo SLOVAN (potajkim SLOWJAN). K 130. róničicy wuda džensa w bayerskej stolicy skutkowaca jednota SKV Sokol München protyčku.

Na lópjenu za januar je jako zaměr tehdy nastateho towarstwa tole mjenowane: „Spóčatk lěta 1875 zrodzi so mjz Čechami w Mnichowje myslička wo wutworjenju stajneho srjedzišća wušich přecelskich stowow, w kotrymž by so hlownje pěstowała maćerna rěč a podpěrowali narodne přede-wzaćelstwa“.

Z mjena SKV (Sport- und Kulturverein) wuchadza, zo so tež nowa jednota – wona bu jako druha sokolska jednota w Mnichowje hakle 4. apryla 2004 založena – sportowemu a kul-

turnemu džětu wěnuje. Starosta je Karel Pokorný. Jednota wudawa wokolnik „zVěstnik“, kotryž so tež Serbskemu Sokolej do Budyšina na wuměnu ze Sokolskimi Listami dóstawa. **Mikra**

1875 **130 let**
SLOVAN
Mnichov **2005**

2005

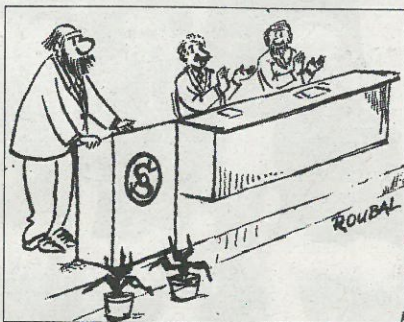
Mnichov, Marienplatz kolem roku 1908

U příležitosti 130. výročí založení spolku Slovan v Mnichově vydává

SKV Sokol München e.V.

Sokolske Listy, wokolnik Serbskeho Sokola

Adresa redakcije: Serbski dom, Póstowe naměsto 2, 02625 Bautzen/Budyšin
Internet Sokola: www.sokol.sorben.com Zamowity redaktor: Mikławš Krawe

**Smjeć ☺
so směš ...**

„W Sokole dyrbi so młodym składnosć skičić. Hdyž jónu zestarju, dyrbi so za mnu něchtó młódsi wuzwolić!“

Rysowanka B. Roubala w časopisu SOKOL

Syn koparskeho profija přindže z wuswědčenjom domoj. „Nanko, předstaj sej, moje zrěčenje z rjadownju je so runje wo cyte lěto podležilo.“

Znaty sportowc leži w chorowni. „Zatrasne, maće 41 stopnjow zymicy“, zwěsća lékař. „A kak wysoki je swětowy rekord?“, praša so pacient.

Lěkar praša so pacienta: „Při wašej konstituciji – nječinicie sport?“ „Tola, hromadžu listowe znamki.“ Lěkar je rozmjenzany: „To tola žadyn sport njeje!“ „Ale wězo! Hromadžu olympiske znamki.“

„Wčera, to bě či kopańca! A předstaj sej, sym dwoje krasne wrota třěli!“; přeradža Měrcin swojemu přecelej. Tón so praša: „A kak je so hra skónčila?“ „1:1“, dyrbi Měrcin přiznać. **MiK**

wobstějace sokolske jednoty zlikwidowa. Doba realneho socializma tohorunja Sokolej njetyješe a tak so tón hakle po dobyću demokratije wobnowja.“

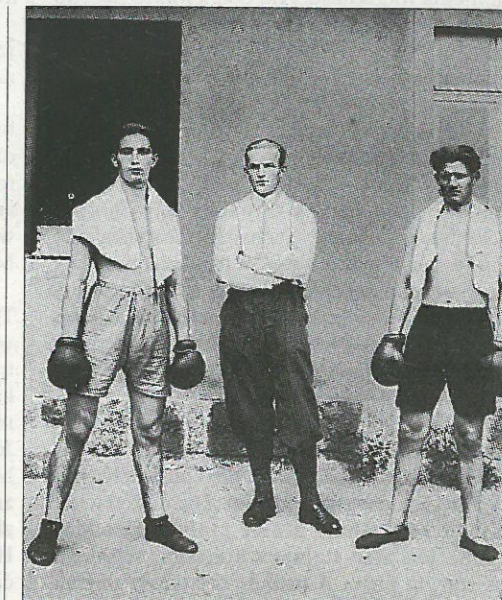
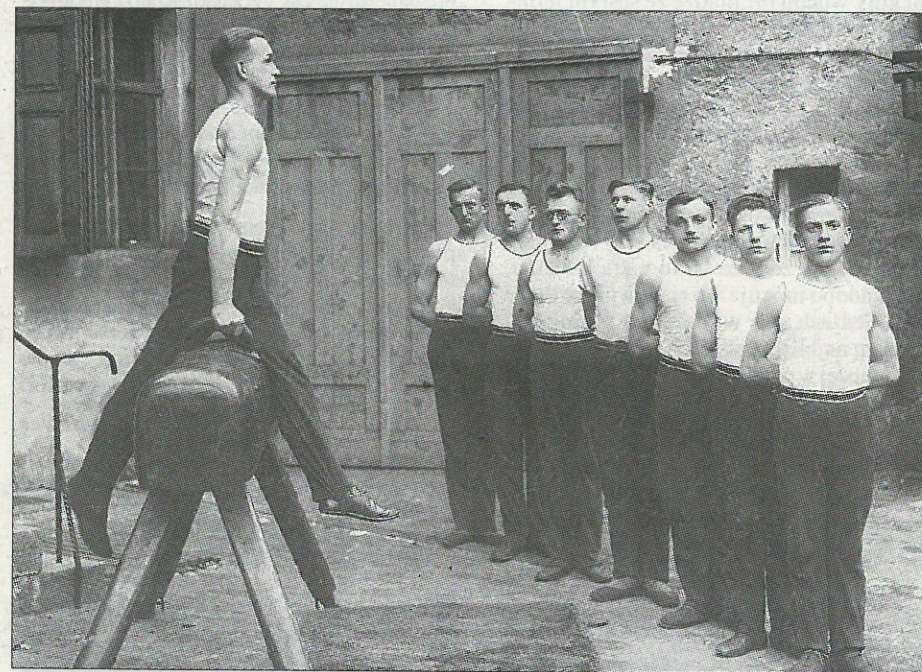
W aprylskim wudaću časopisa Kanadský Sokol-Canadian Sokol je wozjewjena powěsć wo wulkim volleybalowym turněru wo pokal Domowiny 26. februara w Radworju. **MiK**

LUŽICKOSRBSKÝ SOKOL

TRADIČNÍ volejbalový turnaj lužickosrbského Sokola o „Pohár Domowiny“ se pořádá 26. února 2005 v dvoraně „Slávie“ v Radworu za rekordní účasti 27 družstev z Horní i Dolní Lužice. Zvítězilo družstvo Sokola Choćebuz, 8. místo získalo družstvo Sokola Budyšin. - „Sokolske Listy“, wěstník lužickosrbského Sokola, připomněl 80. výročí otevření Tyršova domu v Praze.

SOKOŁSKE LISTY**Jan Meškank -
zastužbny serbski Sokol**

K jeho 100. posmjertnym narodninam 23. pražnika

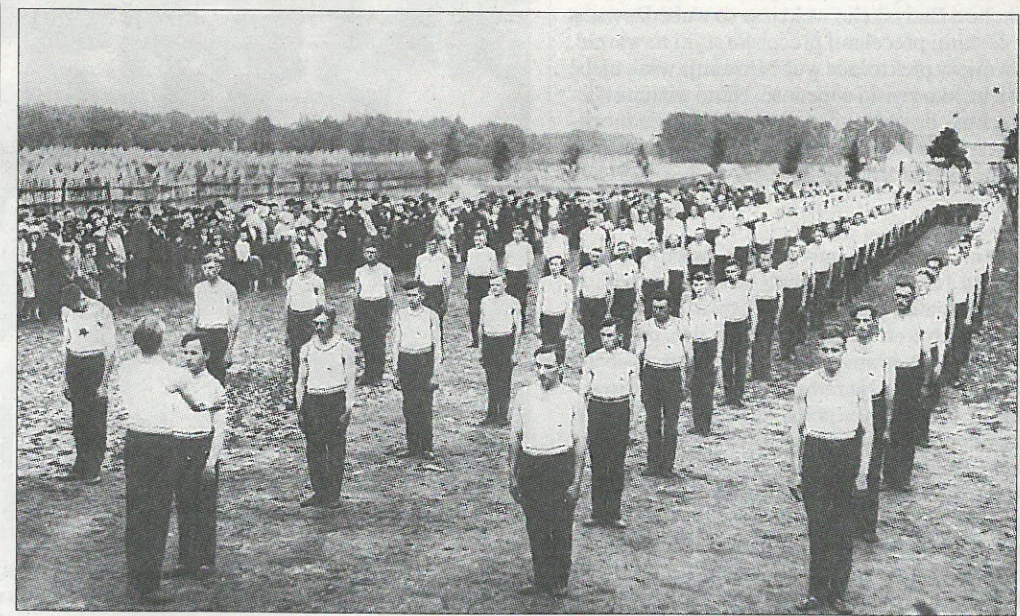

Pjasćowanje w Radworskej jednoće (1930)

lědma předstajić, kelko wobčezneho prócowanja bě na příklad trjeba za wustup serbskich hólcow a holcow z Hornjeje a Delnjeje Lužicy na wšosokolskim zléče 1948 w Praze na wulkim Strahovskim stadionje. Zhromadnje ze Sonju Šajbic (džensa knjeni Dućmanowa w Drježdžanach) bě Meškank próby nawjedował, bě jězdził po kraju, wšo přihotował, organizował. Kajki to nadobny skutk w čěžkim powójnskim času. Wustup 227 młodych Serbow z předstajenjom ludowych rejoy, swjedženski čah po Praze – wo tym slyšachmy wot wobdžělnikow krasne dožiwjenja.

Na dnju stotych narodnin Jana Meškanka spominamy z česćownosću a wulkej džakownosću na swojeho sokolskeho bratra! **Mikławš Krawe**

1984 wudaty „Nowy biografiski słownik k stawiznam a kulturje Serbow“ drje na nimale dwěmaj stronamaj (str. 367-368) žiwjenske daty a zaslužby Jana Meškanka mjenuje. Jeho sokolske skutkowanje pak naspomnja so z lapidarnym zwěsćenjom, zo bě wón „wot 1921 sobustaw Serbskeho sokolskeho zwjazka“. Jan Meškank wšak njebě jenož jednory člon Sokola, ně, wón wukonješe w předsydstwje wážnu funkciju načolnika. To bě pře wšu měru zamołwite a čas rubjace džěto – načolnik bě zamołwity za zwučowanja a zwučowarjow. Meškank nawjedowaše wukubłanje, wustupy čělozwučowarjow na zjězdach, zlětach, Domowinskich swjedženjach. Džensa móhli rjeć, zo bě wón narodny trenar. Bě wustojny sportowc – tak móžeše sam zwučowanja na překušu, bradłach abo konju pokazać. Tak nawjedowaše přeni kurs Sokola wot 28. hodownika 1928 do 6. wulkeho rózka 1929 w Kulowje. 1930 nawjedowaše zwučowanje 130 Sokolow na Domowinskim zléče w Rakecach. A džensa móžemy sej

Zwučowanje 130 Sokolow pod nawodom Jana Meškanka 1930 w Rakecach

Fota z prywatneho wobsydstwa Alfonsa Wićaza

Dopomnjenki na šulski čas a na wučerja Jana Meškanka

Hdyž 1939 do šule zastupich, bě naša Zdžěrjanska šula hižo dvě lěće zawrjena a naš wučer Jan Meškank, kotryž ze swojow swójb na šuli bydłeše, dyrbyše kaž my nastupić puć do Klukša do šule. Dopominam so na přenje šulske lěta tohodla tak derje, dokelž so mi nanuzowana němčina njelubješe. Ale pod kwaklu našeho wjednika, knjeza Bergera, a pod jeho „metodu“ přiběraju lěpše němowachmy. W přestawkach pak so nam serbski jazyk lěpše wjerćeše. A při tym pomhaše nam wučer Meškank, tež hdyž to zjawnje činić njemědžeše. Pohonjowše nas přeco zas so swojow narodnosći wuznać. Najlubši jeho konik bě – jeli so prawje dopominam –, zo měješe kóždy šuler sej připrawić „domiznisku mapu“. Wuchadžejo ze staršiskeho domu, ródneje wsy a wokoliny zapisowachmy do njeje wšitke wažne podawizny a wožiwichmy je ze swojimi molerskimi zamóžnosćemi. A naš knjez wučer nas při tym z připóznacow a kritikow přewodžeše. A samo so wě, censura bě najwažniša, wosebje, hdyž bě dobra.

Naš wšedny puć do Klukša po starym puću – dwaj a pol kilometra dołhi – nam njebě wostudy. Nazymu běhachmy po rěpniščach a pytachmy za dobrymi prawymi rěpami. Čerwiwe a małe mjetachmy prosće přec. Wučer Meškank jězdžeše stajnje z kolesom, wězo tež po starym puću. A druhy so sta, zo zastupirano k přenje hodzinje do rjadownje, we woběmaj rukomaj nakusane a čerwiwe rěpy, a kazaše nam Zdžěrjanskim džěcom dopředka. Hladaše njemdrje na nas a prašeše so za winikami. Mjelčachmy. Šlipaše nam z naću rěpy wokolo wušow a dyrbychmy ducy domoj wšitke zwutorhane rěpy zezběrać a doma skotej dać. To bě čichłostanje. Chcychmy so wječić a nakta-

džechmy wjacore rynčki wótrych kamjenjow překi přez puć, zo by so jemu kolesowa hadžica pukla a wón kónc běžeć dyrbał. A jako so nam to woprwadže poradži, dyrbychmy po cylym starym puću kamjenje rumować. Dokelž pak za to trěbneho woza njemějchmy, da nam wučer swój rěbkaty wozyčk.

Nakładžechmy jón jónu tak jara, zo so stpicy jednoho kolesa zlamachu. Za nas małe wjeselo, našemu wučerjej pak wulka škoda.

Naš wučer bě kruty, ale sport bě jeho wosebity hobby. Kóždolětne sportowe šulske swjedenje běchu za nas Zdžěrjanske džěci wulka radosć, tež hdyž běchmy w šuli mjeńšina mjez šulerjemi. Při sportowych wubědžowanjach wšak běchmy přeco sobu na čole, přetož knjez Meškank nas derje pripravowaše.

Naša Klukšanska šula bě štyrirjadowniska. To rěka, zo běšte přeco dwaj lětnikaj nadobo w rjadowni. Hdyž chodžach do pjateho lětnika, mějachmy wučbu hromadže ze šestym lětnikom. Bě to šulske lěto 1944/45. Kóžde ranje měješe so w postrowje stawic wulki wjednik. Jónu nazymu mějachmy zaso wučbu pola knjeza Meškanka. Zaspěwachmy spěw a po nim kazaše nam wučer so sydnyc. Mój susod we ławce zběhny ruku a praji, zo njejsmy hišće z „Heil Hitler“ strówili. Knjez Meškank na to: „To čini my jutře zaso.“ Ale k tomu njedónđe. Gestapo bě swoje wurypachi dawno na njeho nastajila. Mi so zda, zo bě to pjata hodžina, jako so nadobo mócnje wo rjadowniske durje kłapaše. Sedžach zady w poslednim rjadowišću durjam najbliže, tuž džěch woćinić. Wonka stejestaj mužej w čmowym plašču a z klobukom na hłowje a chcyštaj z našim knjezom wučerjom rěčeć. Wón džěše won a so hnydom zaso wróci,

nam kazajo, zo mamy zapakować a zo je šula za džensa nimo. My so wězo wjeselachmy a po starym puću domoj nóżkowachmy.

Popołdnju so po wsy roznješe, zo je gestapo Jana Meškanka zajała a w Drježdžanach do přepytowanskeho jastwa tyknyła. Kaž pozdžišo zhonichmy, sedžeše tam w celi ze swojimi přecelom dr. Janom Cyžom. Dokelž běštaj so za serbsku wěc zasadžowaloj, hrožeše jimaj proces wulkopferady dla. W žadławych februarskich bombardowanjach na Drježdžany poradži so jimaj z trječeheneho jastwa a z palacych Drježdžan čeknyć a so w Serbach schować. Gestapo tež w Zdžěri za wučerjom Meškankom čušeše, ale jeho bohudžak njenamaka. Jónu wječor – myslu sej, zo bě to w aprylu – zjewi so při wječornych směrkach trochu zakukleny muž a so w šulskim twarjenju zhubi. Lédma štó bě jeho wiđał. A tola nazajtra rěkaše, zo je tu wčera Meškank był. A hač na „ortsbauernführera“, pochadžaceho z Rudnych horin, so wšitcy jara wjeselachu.

Na wjesnej taflí potom čitachmy:

*Der erzgebirgsche Hampelmann
Der hampelt nun in Säier herum.
Er will sich seine Rechte schaffen,
doch jeder kennt den blöden Affen.*

Pytanje za awtorom bě runje tak njewuspěšne kaž přescěhanje Jana Meškanka. Bórzomny kónc wojny tónle strašny čas skónči. A mjez přenimi aktivistami narodneho wozrođenja bě tón, kotryž by lěta swoje stoćiny swječił. Mnohich tajkich Janow Meškankow by naš čas za jara trěbnych měł.

Achim Kowar

40 lět přecelstwo z Českej

Spomóžne běchu wuradžowanja w sportowym wuběrku při Zwjazkowym předsydstwje Domowiny spočatk 60tych lět. Dojednachmy so tam, zo damy serbskim sportowcam Kamjenskeho a Budyskeho wokrjesa so wubědžowac a z českiimi přecelami přecelske styki nawjazac. Za mjezy překročace wubědžowanja wšak njebě tak lochko zwiski wujednać. Nimo wizuma trjebachmy dowolnosć ze stron DTSB a jednotliwych sportowych wuběrkwow. Dobrego sportoweho džěta w Rotaciji Budyšin, Ralbicach a Hórkach

(Dale na stronje 3)

Horni wobraz je nam k wozjewjenju přecel sporta Jurij Dyrlich z Budyšina přewostajit. Je to dokument, pokazowacy českich, serbskich a němskich keheljerow na dnju jich měrjenja mócow w Dobřanach blisko Plzenje, a to sobotu, 24. julija 1965. Na zadnej stronje stej wěnowane „V upominku na přátelské utkání v kuželkách“ („K dopomnjeću na přecelske zetkanje w kehelowanju“). Pod tym su podpisma hosćielskich starterow mustwa Banika Dobřany. Na fotografiji su sledowacy člonjo tehdyše Rotacije Budyšin: stejo wotlěwa přeni † Arno Rasser, druhí Gottfried Šram, pjaty † Horst Adam, sedmy Pawoł Pjeh, wosmy Jurij Dyrlich, džewjaty † Otto Müller; w čapawce wotlěwa druhí Achim Kowar; ležo lěwy Józef Kilank. Hosćo z Budy-

šina nastupichu w Dobřanach w bělej sportowej drasće z emblemom NDR na hrudzi. Štóž je mjezynarodnje jeno za wubranki kraja z wašnjom, to bě wšěm sportowcam w kraju tak mjenowaneho

realneho socializma předpisane – potajkim hač do najnišeje třećeje wokrjesneje klasy. Tute postajenje plačeše bórže po twarje Berlianskeje murje 13. awgusta 1961. M. Krawc; Foto: priw.

Pokal Sokola Njebjelčanam

We wobliku Krabatoweho swjedenja a mjezynarodneho gmejnkeho swjedenja w Njebjelčach přewjedže so na tamnišim rjanym sportišću mjez tym hižo džesaty turněr starych knjezow w kopańcy wo pokal Serbskeho Sokola. Běchu to sobota, 9. julija, hry mjez mustwami Sokola Ralbicy/Hórki, Zeleno-bělych Hórki, SJ Chróšacy a domjacej SJ Njebjelčicy. Bohužel koparjo z Radworja jako zakitowarjo pokala njenastupichu. Turněr skónči so z dobyćom hosćielskeho zastupnistwa, štož bě cyłkownje hižo stwórty wuspěch Njebjelčanskich koparjow. A tole běchu wuslědk jednotliwych zetkanjow: Njebjelčicy – Ralbicy/Hórki 2:1, Chróšacy – Hórki 0:0, Chróšacy – Njebjelčicy 1:0, Ralbicy/Hórki – Hórki 3:0, Njebjelčicy – Hórki 6:0, Ralbicy/Hórki – Chróšacy 1:0. Poslednja hra měješe bohužel njewočakowane hórki přislód, dokelž nawjedowachu Ralbice 1:0 přez dwělomnu jednatku. Na to začahny twjerdosć do partije, młody sudnik njedosta rozestajenja do ruki a hru dočasne skónči.

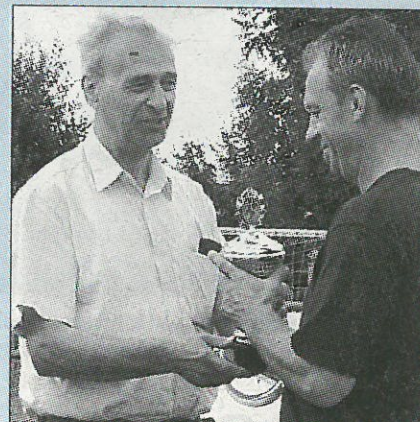

Foto: priwatne

Jako volleyballisća Rotacije Budyšin, kotřiž běchu sekciju 1963 zaso wozrodźili a so poněčim w Budyskej wokrjesnej klasy etablěrowali, zetkachmy so 1965 a 1967 štyri razy a stajnje jasne mustwu Spáleného Poříčí z krajneje ligi Plzeň podležachmy. Na wobrazu stej wotlěwa Jurij Šolta, Mikławš Krawc, Jan Wornar, Stefan Rjeda, sedža wotlěwa Gerat Hrjehor, Pětr Šolta, dr. Beno Korjeńk, prof. Helmut Faska, njeboh Jan Wincar

Foto: priwatne

(Kónc ze stronje 2)

kach dla centrala Domowiny wukrajne kontakty z Českej podpěrowaše. Tak podachu so srjedz lěta 1965 Jurij Frencl z Ralbic za koparske naležnosće, Manfred Adam a Pětr Šolta za wotdžěle blidotenis, kehelowanje a volleyball na wujednanja sportowych zwiskow do krajneje centrala do Plzenje. Wujednać dyrbychmy sej za kraj a wukraj terminy za wotpowědne mustwowe cyłki, kotrež našemu sportowemu niwowej wotpowěduja. Za blidotenistow a keheljerjow

Rotacije Budyšin běchu to Dobřany, za volleyballistow Rotacije a za serbsku wubranku koparjow poskići so sportowa jednota Spálené Poříčí. Při tutej skladnosći zetkachmy so tež z Václavom Macákem w bydlenju w Plzeni. Macák bě zahorjeny přecel Serbow a bu předešlým znaty, jako poručí 1957 Njebjelčicam so Sokoł pomjenować. Njebě lochko českeho přecela wo tym přeswědčić, zo tajke pomjenowanje naš wot stata spěchowany sport njedowola.

P. Šolta

Na wobrazu wiđimy serbsku wubranku Kamjenskeho wokrjesa při zajězdze 1965 do Spáleného Poříčí pola Plzenje. Stejo wotlěwa: J. Bjeńš, P. Neter, J. Domaška (wšitcy Ralbicy), R. Rjenc (Chróšacy), L. Wilmann, N. Rewjerk, A. Šwon (wšitcy Hórki); klečo: P. Čoška, F. Šolta, J. Hrjehor (wšitcy Ralbicy), J. Cyž (Chróšacy), J. Šwon, J. Kocor (wobaj Hórki)

Foto: J. Šwon

Kóncna tabulka:

mustwo	wrota	dyпки
1. Njebjelčicy	8:2	6
2. Ralbicy	5:2	6
3. Chróšacy	1:1	4
4. Hórki	0:9	1

Najlěpši třelcy turněra běchu Le Grelle z Njebjelč, Daniel Krawc z Ralbic/Hórkow (wobaj troje wrota) a Alfons Dornik z Njebjelč (dwaje wrota). Najrjeńši wuspěch drje poradži so Handrijej Dornikaj z Chróšac, kotryž třeli dobyćerske wrota přeciwu Njebjelčicam z akuratnej třelwu pod latu.

Wutrobny džak sluša prezidentaj wuhotowaceje sportoweje jednoty Bjarnatej Delenkej a jeho pomocnikam za jubilejny turněr! Klětu chcedza Zeleno-běli Hórki mustwa na dalje měrjenje mocow přeprósyc.

A tole je přehlad wšěch dotalnych turněrów wo pokal Sokola:

lěto	wuhotowar	dobyčer
1996	Njebjelčicy	Hórki
1997	Radwor	Hórki
1998	Ralbicy	Njebjelčicy
1999	Hórki	Ralbicy
2000	Njebjelčicy	Njebjelčicy
2001	Hórki	Chróšacy
2002	Ralbicy	Njebjelčicy
2003	Chróšacy	Chróšacy
2004	Radwor	Radwor
2005	Njebjelčicy	Njebjelčicy Jan Macka

Foto: J. Hanski